

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας- Σχολή Επιστημών Υγείας-Τμήμα Κτηνιατρικής-Εργαστήριο Μικροβιολογίας και Παρασιτολογίας

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ C.6 ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ LIFE ARCPROM (LIFE18 NAT / GR / 000768)

"Βελτίωση των όρων συνύπαρξης της καφέ αρκούδας και του ανθρώπου σε τρία Εθνικά Πάρκα της Ελλάδας (Πρεσπών, Β.Πίνδου, Οροσειράς Ροδόπης) και σε ένα της Ιταλίας (Majella)"

ΓΕΝΙΚΑ:

Δράση : C.6 Κινητοποίηση εθελοντών

Κύριος στόχος αυτής της δράσης είναι η αύξηση της συμμετοχής εθελοντών στις προσπάθειες ελαχιστοποίησης της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στα τρία Εθνικά Πάρκα της Ελλάδας (Πρεσπών, Β. Πίνδου, Οροσειράς Ροδόπης) και σε ένα της Ιταλίας (Majella)".

Στην Ελλάδα, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας θα υποστηρίξει σε συνεργασία με όλους τους εταίρους του έργου την κατάρτιση των εθελοντών στα τρία Εθνικά Πάρκα, ιδίως σε θέματα που σχετίζονται με το νομικό πλαίσιο των παράνομων δηλητηριασμένων δολωμάτων και με τις πρώτες βοήθειες που πρέπει να παρέχονται σε δηλητηριασμένα ζώα. Οι εθελοντές θα συμμετάσχουν επίσης σε άλλες δραστηριότητες, όπως η καταγραφή και χαρτογράφηση περιστατικών όπου χρησιμοποιήθηκαν δηλητηριασμένα δολώματα, καθώς και σε ενημερωτικές εκστρατείες για τους κατοίκους των περιοχών ή/και τους επισκέπτες των Εθνικών Πάρκων. Τα Εθνικά Πάρκα θα υποστηρίξουν τους εθελοντές κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους, καλύπτοντας την φιλοξενία τους.

Το πρόγραμμα θα εφαρμόζεται κάθε χρόνο σε διαφορετικό Εθνικό Πάρκο. Οι ημέρες δράσης θα αποφασιστούν μετά από συνεννόηση με το εκάστοτε Εθνικό Πάρκο, προκειμένου να καλυφθεί η περίοδος που είναι πιο κρίσιμη για τις δραστηριότητές τους και για την επιτυχία του κύριου στόχου της δράσης.

Δυο κατηγορίες εθελοντών θα συμμετάσχουν στη δράση. Η πρώτη κατηγορία θα είναι οι βραχυχρόνιας συμμετοχής εθελοντές που θα συμμετάσχουν για μερικές ημέρες (όχι περισσότερες από 15 ημέρες συνολικά). Η δεύτερη κατηγορία θα περιλαμβάνει εθελοντές μακροχρόνιας συμμετοχής που μπορούν να υποστηρίξουν τη δράση μένοντας στις περιοχές για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Οι συμμετέχοντες θα πάρουν μέρος σε δράσεις παρακολούθησης του πληθυσμού της αρκούδας, περιπολίες ανεύρεσης και αφαίρεσης από το πεδίο δηλητηριασμένων δολωμάτων, καταγραφής και χαρτογράφησης περιστατικών, εκστρατείες ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού και των επισκεπτών του Εθνικού Πάρκου, αλλά και σε άλλες δράσεις του προγράμματος όπως το δίκτυο Σκύλων Φύλαξης κοπαδιών (C8), η διανομή και χρήση του AntiPoison Kit (C3) και οι δράσεις ενημέρωσης E.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης που ακολουθεί περιλαμβάνει θεωρητικό και πρακτικό μέρος και για τις δύο κατηγορίες εθελοντών.

Ενδεικτικό αναλυτικό πρόγραμμα για την περιοχή του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου:

- Μετάβαση και διαμονή στην περιοχή του έργου σε συνεννόηση με το Πάρκο Βόρειας Πίνδου.

<http://fieldstation.bat.uoi.gr/index.php?lang=el&Itemid=185>

<http://www.katafigiovaliacalda.com/>

- Συνάντηση στην έδρα του Φορέα Βόρειας Πίνδου-Γνωριμία με το προσωπικό και τους εκπαιδευτές-Διανομή εκπαιδευτικού υλικού στους συμμετέχοντες - Μετάβαση σε αίθουσα για θεωρητική κατάρτιση
  - Καλωσόρισμα- Συνοπτική παρουσίαση του Προγράμματος LIFE ArcProm
  - Η Προστατευόμενη Περιοχή Πάρκου Βόρειας Πίνδου
  - Τα θηλαστικά της περιοχής του έργου, η οικολογία τους και το καθεστώς προστασίας
  - Η ορνιθοπανίδα της περιοχής του έργου, η οικολογία της και το καθεστώς προστασίας
  - Ανθρώπινες δραστηριότητες στην περιοχή του έργου

- Ορθή χρήση προληπτικών μέτρων (ηλεκτροφόρες περιφράξεις, ποιμενικοί σκύλοι) και αποζημιώσεις
- Η κατάσταση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην Ελλάδα
- Η κατάσταση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στο Πάρκο Βόρειας Πίνδου
- Η συνήθης προέλευση και οι επιπτώσεις των δηλητηριασμένων δολωμάτων
- Η Ομάδα Σκύλων Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων
- Διαχείριση περιστατικών δηλητηρίασης
- Εμπλεκόμενοι φορείς και συντονισμός τους για την καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων (Δασαρχείο - Θηροφυλακή)
- Νομικό Πλαίσιο
- Το κουτί Α΄ βοηθειών για σκύλο σωματικού βάρους 40 kg-Παρουσίαση
- Λήψη των απαραίτητων μέτρων βιοασφάλειας
- Ενημέρωση για την διαδικασία υποβολής μηνύσεων σε περίπτωση δηλητηρίασης-νομικό πλαίσιο
- Καταχώρηση των περιστατικών δηλητηριάσεων στη WebGIS data base
- Συλλογή, διατήρηση και στοιχεία αποστολής δειγμάτων για τοξικολογική εξέταση στο Κέντρο Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων Αθηνών (Κ.Κ.Ι.Α.)

Πρακτική κατάρτιση στο πεδίο: Ενότητες

1. Επίσκεψη σε κτηνοτροφική εκμετάλλευση σε χωριά της περιοχής (π.χ. Κάτω Πεδινά, Βίτσα κ.ά) - Συνομιλία με κτηνοτρόφους για την μεταφορά εμπειριών σε περιστατικά δηλητηρίασης ποιμενικών σκύλων
2. Διαχείριση των περιστατικών δηλητηρίασης στο πεδίο
3. Παρουσίαση Εξοπλισμού (netgun, jabstick, nets, catch pole, Υpole κ.α.) και Αναλωσίμων (καθετήρες, ALmora κ.α.)
4. Εφαρμογή μέτρων βιοασφάλειας - Επίδειξη χρήσης εξοπλισμού
5. Συλλογή στοιχείων στην περιοχή του συμβάντος-έντυπα, χρήση GPS κλπ
6. Εντοπισμός και απομάκρυνση δηλητηριασμένων δολωμάτων ή/και ζώων από την ύπαιθρο
7. Οδηγίες ορθής & ασφαλούς πρακτικής διαχείρισης των νεκρών αρπακτικών/πτωματοφάγων πτηνών
8. Περίθαλψη δηλητηριασμένων ζώων (κυρίως πτηνών λόγω λύσσας): Οδηγίες για πρώτες βοήθειες σε ένα δηλητηριασμένο άγριο ζώο

9. Επίσκεψη σε κτηνοτροφική εκμετάλλευση για εξοικείωση με τον χειρισμό σκύλων και απόκτησης δεξιοτήτων στη χρήση του Antipoisson KIT
10. Πρώτες βοήθειες & περίθαλψη αρπακτικών (αναγνώριση και ταυτοποίηση του είδους, Ακινητοποίηση, Διατήρηση και μεταφορά, φυσική εξέταση, έκτακτες περιπτώσεις)
11. Διαχείριση πτωμάτων. Ποιος φορέας είναι υπεύθυνος και ποιες οι αρμοδιότητές του
12. Διαχείριση ζώντων δηλητηριασμένων ζώων- Μεταφορά σε κέντρα περίθαλψης (λίστα-τοπικοί συνεργάτες)
13. Συλλογή βιολογικού υλικού πρωτόκολλο, διαδικασία και αποστολή στην Κτηνιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας - Εργαστήριο Μικροβιολογίας & Παρασιτολογίας - Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής και Κτηνιατροδικαστικής για προσδιορισμό των αιτιών θανάτου των ζώων (μικροβιολογικές, ιστοπαθολογικές και παρασιτολογικές εξετάσεις, ΕΚΤΟΣ τοξικολογικών αναλύσεων)

Το παραπάνω πρόγραμμα είναι ενδεικτικό ("Under Review") και θα οριστικοποιηθεί με την ολοκλήρωση του προγραμματισμού της κινητοποίησης των εθελοντών.